

100 éves a Tanácsköztársaság Beszámoló a XXII. Győri és a VIII. Kisalföldi Levéltári Napról

Már hagyománnyá válva, 22. alkalommal rendezték meg a Győr-Moson-Sopron megyében lévő levéltárak közül két egyházi, két megyei, egy városi és egy közjegyzői levéltár közös szervezésében 2019. október 15-én a győri levéltári napot, mely már nyolcadik alkalommal egyben Kisalföldi Levéltári Nap is. Az idén 100 éve megalakult Tanácsköztársaság tematikájára fűződött fel az előadások nagy része, amiknek a Rómer Flóris Művészeti és Történeti Múzeum díszterme adott otthont.

Az érdeklődő közönséget a győri egyházmegye és a megyéspüspök részéről **NÉMETH LÁSZLÓ** püspöki helynök köszöntötte, aki érdekességgépp megemlítette, hogy pont azon a fontos napon gyűltek össze, mikor Oroszország átadta Magyarországnak a Szovjetunióba hurcolt több, mint 600 ezer magyar fogoly azonosító katonáját.

Győr város önkormányzatának nevében a Kulturális, Sport és Városmarketing Főosztályának vezetője, **SÁNDORFI RÓBERT** osztotta meg gondolatait a résztvevőkkel, aki a levéltárak jelentőségét abban látta, hogy hiteles forrásokat, valós eseményeket tudnak közzétenni a kollektív emlékezet számára, s ezzel az embereket saját felelősségük megélésére ösztönzik.

Végül **Ö. KOVÁCS JÓZSEF**, a Magyar Nemzeti Levéltár főigazgató-helyettese emelte ki megnyitójában a levéltárak szerepét a mai világban. Hangsúlyozta, hogy levéltár nélkül nincs történettudomány; ha nincs levéltár, akkor nincs hiteles hely, hiszen a levéltár történeti forrásai vétőjogot képeznek a saját hipotézisekkel szemben. Felhívta a figyelmet a közös eszmecsere fontosságára, aminek jó példája ezen alkalom is.

A konferencia levezetésére idén **CSURGAI HORVÁTH JÓZSEF**et, a Székesfehérvári Városi Levéltár és Kutatóintézet igazgatóját kérték fel, aki kiemelte, hogy Győrt a levéltárak vonatkozásában is sokszínűség jellemzi, s ezt a sokféleséget milyen jól tudják hasznosítani az ilyen rendezvények szervezésekor.

Az első előadó, **FAZEKAS CSABA**, a Miskolci Egyetem docense ismertette évtizedes kutatásának eredményeit a Fáber–Apáti perről. Referátumának első részében a Tanácsköztársaság egyház- és valláspolitikáját foglalta össze. Kiemelte, hogy évtizedes kutatásai alatt kiforrott véleménye szerint a korábbi rendszerek (Horthy, illetve Rákosi–Kádár) történetírásával ellentétben a Tanácsköztársaságnak nem volt kiforrott elméleti alapja és pontos forgatókönyve a hatalom megragadása utáni időre. Csak általánosságban megfogalmazott terveik voltak, de ezeket a gyakorlatba nem tudták átültetni. Fazekas vázolta a Tanácsköztársaság célját az egyházakkal kapcsolatban, melyet egyrészt a vallásos világnézet elleni küzdelemben, másrészt az egyház vagyonának elvételében lehet meghatározni. A kettő közül az alig 4 hónapos fennállása alatt inkább az utóbbira törekedett. Erre hozták létre önálló szervként a „Vallásügyi Likvidáló Hivatalt”, mely elnevezésében köntörfalazás nélkül megnevezte a célját. Vezetője Fáber Oszkár, helyettese pedig Apáti György lett, akiknek a későbbi jogi felelősségre vonása képezte a bemutatott per tárgyát. A referens megjegyezte, hogy sem a Likvidáló Hivatalnak, sem a vezetőjének nem volt egységes megnevezése; nem lett önálló népbiztosság, Fáber nem lett népbiztos. Rámutatott arra is, hogy ez a létrehozott hivatal nem klasszikus hivatal volt, hanem a Tanácsköztársaság erőszakos viszonyait tükrözte. Nem volt egységes egyházpólitikai koncepciójuk, nem volt megkomponált forgatókönyvük, így kaotikus intézkedések sokaságát hozták a 4 hónap alatt. Az egyház vagyonának köztulajdonba vételére több rendeletet alkottak, köztulajdonnak minősítették az egyház ingó- és ingatlan vagyonát, csak azt hagyták meg

nekik, ami az egyházi és istentiszteleti tevékenységhez feltétlenül szükséges volt. Persze rögtön már e tárgycsoport meghatározása nehézségekbe ütközött. A fejtelenségben júniustól mutatkozott rendezési folyamat, amikor a Likvidáló Hivatalt áthelyezték a Vallásügyi Népbiztosság alól a Forradalmi Kormányzótanács alá, s a fokozatosság elvét kezdték alkalmazni. Az előadó kiemelte, hogy a Tanácsköztársaság vallásellenes diktatúra volt, nem tett különbséget a felekezetek között. Mivel a Horthy-rendszer szerint a Tanácsköztársaság nem volt államalakulatnak tekinthető, ezért az az alatt elkövetett bűnök nem állami tevékenység részei voltak, hanem köztörvényes bűncselekményeknek számítottak. A március 21-i hatalomátvételt felségsértésnek és lázadásnak tartották, ezért a klasszikus büntetőjogi fogalmak alapján ítélték. 1920 novemberében a népbiztos-perек egyik mellékperében, a Fáber-ügyben nehézséget okozott, hogy bár Fáber Oszkár óriási hatalommal rendelkezett, nem viselt néven nevezhető állami funkciót. Ezért hivatalos minőséget színlelőnek titulálták, csak kisebb bűncselekményeket tudtak rá bizonyítani. Az előadó Győrrel kapcsolatban megjegyezte, hogy Fáber és Apáti háromszor jártak a városban, amikor a püspöki hivatalt és szerzetesi közösségeket lakoltattak ki a káptalandombi ingatlanjaikból. Érdekességképp megjegyezte, hogy a per során 90 tanúkihallgatást tartottak, de csak nyolcan tettek rájuk terhelő vallomást. Farkas Edit, a Szociális Missziótársulat elnöknője, Slachta Margit és Gisswein Sándor győri kanonok is pozitívan nyilatkoztak Fáberéről, jóindulatú, udvarias embereknek írták le őket. Végül Fáber 12 évet, Apáti pedig nyolc évet kapott, majd a fogolycseré keretében távoztak a Szovjetunióba 1921-ben.

Ezt követően **BANA JÓZSEF**, Győr Megyei Jogú Város Levéltárának igazgatója szolgáltatott érdekes adalékokat a Tanácsköztársaság győri tevékenységéhez. A Tanácsköztársaság megalakulásának 50. évfordulójára tömeges utcanev-változtatásokat eszközöltek a városban, az új lakótelepeken a Tanácsköztársaság neves személyeiről neveztek el utcákat, parkokat. Közülük a legismertebb Szamuely Tibor, akinek győri kötődésére hívta fel a figyelmet az előadó. Szamuely a városban tanult és érettségizett, a bizonyítványát ma a városi levéltár őrzi. A Tanácsköztársaság bukása után győri kapcsolatait kihasználva a városban helyezte el családját, majd csempészdelegációval hagyta el Magyarországot, de osztrák csendőrök elkapták Savanyúkút közelében. További sorsa bizonytalan, az előadó Szamuely halálának több verzióját ismertette. Egyik szerint, mikor a csendőrök elkapták, mellbe lőtte magát, másik verzió szerint az osztrák csendőrök lőtték le, de olyan variáció is volt, hogy fejbe lőtte magát. Bana a haláleset utóéletét is bemutatta. Savanyúkúton a temetőárokban hantolták el a holttestet, de a lakosok hatszor kihantolták, míg a rendőrség végül ismeretlen helyre temette, erről fényképek is készültek. A sírból előkerült értéktárgyakat pedig a magyar kincstárnak juttatta. Az előadó által említett következő, kevésbé ismert személy Heszky Erzsébet volt, akiről szintén neveztek el utcát Győrben, s aki a kommün alatt ifjúsági szövetséget vezetett. A Tanácsköztársaság bukása után a Szovjetunióba távozott, kint egy óvodát irányított. Lányát Berecz János MSZMP KB titkár, későbbi PB tag vette el. A rendszerváltás után ezeket az utcaneveket folyónevekké változtatták (pl. Lajta út, Répce utca, Cuha utca, Ikva utca).

Az ülészek végén már hagyományként a konferenciát szervező levéltárak elmúlt évi könyvterméséből szemeztetett **NEMESNÉ MATUS ZSANETT**, a Rómer Flóris Múzeum történésze, aki a levéltári kiadványborze keretében négy új kötetet méltatott. A városi levéltár *Győri Tanulmányok Füzetek – Tudományos Közlemények* című sorozatában jelent meg Márfi Attilának, a MNL Baranya Megyei Levéltára nyugalmazott munkatársának *Ahol Thália hosszasan időzött. Fejezetek Győr színjátszásának 1850 és 1945 közötti történetéből* című könyve, mely a szerző 2007-es, a győri színjátszás korábbi történetét feldolgozó kötetének folytatása. Ahol akkor befejezte, most ott vette fel a fonalat: hét nagy fejezetben, színigazgatók szerint (Gócs Edétől indulva) kronologikusan haladva tárgyalja a győri színjátszás történetét a Vörös Hadsereg 1945. március 28-i bevonulásáig. Egy-egy sikeresebb igazgatónál hosszasan elidőzik, külön fejezetet szentel Blaha Lujzának és Jászai Marinak. Az előadó kiemelte a szerencsés témaválasztást, hogy immár a pécsi színház története mellett egy újabb nagyváros színi életével is megismerkedhetünk. A két következő kötet Győr-Moson-Sopron Megye Soproni Levéltárának két, első világháborúhoz kapcsolódó kiadványa. Balla Tibor és Dominkovits Péter közös munkája, az *Egy soproni főispán a haza szolgálatában: Simon Elemér a Nagy Háborúban*. A kötet egyediségét a benne megjelenő háborús fotóválogatás adja, melyet a Soproni Levéltárban őrzött Simon Elemér-hagyatékából válogattak a szerzők. Az igényesen összeállított kötetből megismerhetjük a főispán életútját és elmerülhetünk a Nagy Háború kevésbé ismert képi világában. A Soproni Levéltár másik kötete a kiváló levéltáros és középkorász *Házi Jenő Első világháborús naplójának* kiadása, Kincses Katalin Mária szerkesztésében. Ezzel kapcsolatban a referáló megemlítette, hogy a háborús naplók, illetve visszaemlékezések nélkülözhetetlenek a történettudomány számára, azonban a kutatóknak mindig megfelelő kritikával kell illetniük azokat szubjektív voltak miatt. Az előadó Házi naplójának jelentőségét abban látta, hogy nemcsak az elsődleges eseményekről írt – a hadmozdulatokról, bevetésekről –, hanem bemutatta azok hátterét is. Leírta például azon városok történelmét, földrajzi elhelyezkedését, ahol állomásoztak; részletesen jellemezte a parancsnokokat, katonatársakat; beszámolt súlyos sebesüléséről, operációiról is. Az olvasó tájékozódását hely- és névmutató, idegen szavak magyarázata és térképmelléklet is segíti. Az újraindult *Regionális Tudományos Évkönyv*, az *Arrabona* kapcsán Nemesné elmondta, hogy a régió három múzeuma – a győri, a Soproni és a Hansági Múzeum – és az Egyházmegyei Levéltár munkatársainak gondozásában jelenik meg. A régi hagyományokhoz kötődően a történelmi Győr, Moson és Sopron vármegyéhez kapcsolódó történeti, régészeti, néprajzi, művészeti, irodalomtörténeti és műemlékvédelmi témájú tanulmányokat szándékoznak megjelentetni. E célt ebben az első kötetben sikeresen meg is valósították.

Rövid szünet után **HEGEDÜS ZOLTÁN**, Győr-Moson-Sopron Megye Győri Levéltárának főlevéltárosa referált *Moson megye a forradalmak idején* címmel. Először a megyében történt Tanácsköztársaság-beli változásokat ismertette, majd mikrotörténeti kutakodásait mutatta be egyes helyi ügyekben. Március 22-én ült össze a munkás paraszttanács, tudomásul vette az új rezsim hatalomba lépését. Beszámolt a három tagú megyei direktorium felállításáról, a Vörös Hadseregbe való toborzásról. A gazdasági egyesületeket feloszlatták a kormány rendeletére, de a direktorium úgy döntött, hogy a tejszövetkezetet nem oszlatják fel, mert a tejellátás biztosítása miatt szükség volt rájuk. Az előadó a korabeli helyi lap, a Mosonvármegye újságcikkeiből idézte fel a közhangulatot. Április 8-án tartották a helyi tanácsválasztásokat. Eltűntek a kis címletű pénzek, ezért a direktorium pénzhelyettesítő utalványokat készíttetett. Proletárkonyhát állítottak fel, ahol a rászorulóknak kedvezményesen étkezhettek. Szabályozták a zárórákat is. Lébényben az alkalmazottak béremelési igénnyel fordultak hozzájuk, de ezt a tanács elutasította. A „felesleges” sertésállományból mérettek a nincsteleneknek. Dunakilitin nem maradt fenn tanácsulési jegyzőkönyv, a Tanácsköztársaság utáni testületi ülés jegyzőkönyvéből viszont megtudhattuk, hogy Dunakilitin a jegyző kényszer alatt lett tanácselnök, mihelyt tehetette, lemondott.

A következő előadás nagyon jó forrásadottságú területre, a szomszédos Sopron vármegyébe kalauzolta el a hallgatóságot. **SUSLIK ÁDÁM**, a MNL Országos Levéltárának levéltárosa alapos referátumában a Tanácsköztársaság soproni és Sopron megyei tevékenységéről számolt be. 1919. március 21-én Sopronban is létrejött a direktorium, melynek két központi alakját, Kellner Sándor teljhatalmú politikai biztost – aki korábban Sopronban dolgozott nyomdászként, de pénzhamisításért több évet ült budapesti börtönben – és Entzbruder Dezső katonai biztost Budapestről küldték, mivel kellően erős

személyek kellettek a rendeletek betartatásához. Suslik megállapította, hogy külső és belső tényezők is hozzájárultak a direktórium folyamatos gyengüléséhez. Külső tényezőként magát a megye fekvését – Ausztria és Csehszlovákia közelségét – nevezte meg; a belső ellentétet pedig magában a direktóriumban látta, ahol már májusra nézeteltérés alakult ki, a budapesti küldöttek ellen többször felszólaltak a szakszervezetek. A fentről érkező rendeleteket sokszor maga a direktórium sem tudta végrehajtani, pl. a határ menti feketekereskedelem vagy a hittanórák beszüntetését. Az előadó az akkor 15 éves Szimonisz Alajos hadtörténelmi levéltárbeli naplóit is felhasználta előadásához. Suslik kiemelte, hogy több tüntetés is volt a vármegyében, mely fegyveres összecsapásba torkollott. Az első ilyen az április 4-i poncichter lázadás, a soproni szőlősgazdák tiltakozása volt a bortilalom elrendelését követően. Kellner megbeszélésre hívta őket, de nem jelent meg; a Vörös Őrség azonban igen, akik a tömegbe lövettek. Egy halálos áldozata volt az eseménynek, az ő családjának később maga Kellner ítélte meg jóvátételt. Április 6-án egy beszédet tartó biztost majdnem meglincselt a tömeg, a védelmére kelő füles plébánost, Szemelicker Antalt vádolták meg, hogy a vörösöket lefegyverezte. Az őt kivégző vörös öröknek a peranyagából – melyet az előadó részletesen ismertetett – kiderül, hogy Kellner fel akarta menteni a plébánost, de Entzbruder ragaszkodott a halálos ítélethez, melyet április 9-én hajtottak végre. Júniusban sztrájkolni kezdtek a vasutasok Sopronban, a környéken elterjedt a hír, hogy megdöntötték a soproni direktóriumot, ezen felbuzdulva Nagycenkről, Kapuvárról és Csornáról is Sopronba igyekeztek, de a vörös őrség megállította őket. Az előadó bemutatta a Tanácsköztársaság alatti soproni általános intézkedéseket is: toboroztak a hadseregbe, kék pénzt kértek a fővárosból, a mezőgazdasági területeket és az egyházi iskolákat államosították, a hittanórák megtartását viszont Kellner Sándor engedélyezte. Végül a referens bemutatta a forradalmi törvényszék tagjait is, mely szerv egyetlen halálos ítéletet hozott, a füles plébánosét.

A Tanácsköztársaság alatti elégedetlenségi mozgalmak – közülük is kiemelten *a győri asszonylázadás* – történetével ismerkedhettünk meg **NAGY SZABOLCS**, a MNL Veszprém Megyei Levétára igazgatóhelyettesének közérthető előadásában. Bevezetőjében rámutatott, hogy a Tanácsköztársaság értékelése visszas, a mai napig átpolitizált. Mivel nem választás révén került hatalomra, elégedetlenséget, ellenforradalmi jellegű eseményeket szült. Ezek közös jellemzője az volt, hogy tévinformációra alapozva indultak el. A helyi kommunista vezetőt elfogták, de aztán a más helységekből oda vezényelt Vörös Őrség leverte. Példaképp több ilyen megmozdulást említett, az áprilisi székesfehérvári diáksztrájkot, melynek még politikai töltete nem volt. Vallási jellegű volt például a júniusi székesfehérvári Úrnapja, ahol a tiltás ellenére tartották meg a körmenetet, s tulajdonképpen a Tanácsköztársaság ellen tüntettek. A június eleji dunántúli

vasutassztrájk már országos méretet öltött. Ennek fontosságát abban látta az előadó, hogy pont az egyik legerősebb munkáscsoport, akiket bázisuknak tekintettek, adott hangot ellenérzésüknek. A referáló külön csoportba sorolta a nőtüntetéseket, mivel ezek más megítélés alá estek, a nők ellen nem lépett fel olyan erősen a politikai hatalom, ahogy az előadó megfogalmazta, kevesebb „vesztenivalójuk” volt. A nőtüntetés élén is a munkás származású nők álltak, akik az ellátás gondjai, az élelmiszer-, iparcikkhiány miatt hallatták hangjukat, hiszen – mint az előadó is rámutatott – a városi lakosság tarthatatlan helyzetbe jutott 1919 tavaszára. A referáló az asszonylázadásokra több dunántúli példát hozott (június 23-25. Pápa, július 10. Veszprém, augusztus 2. Várpalota – itt még halálos áldozat is volt). Ezek után az előadó a győri asszonylázadást ismertette részletesebben, mely 1919. július 31-én, szerdán, a hetipiac napján robbant ki, a batyus igazolványok kiadása körüli probléma folyományaként. Az asszonyok megtámadták az amúgy zárva lévő Közellátási Hivatalt, áthaladtak a városon, különféle atrocitások közepette. A lázadást a pápai karhatalom estére leverte. Az asszonyokat szabadságvesztésre ítélték, de nem voltak súlyosak az ítéletek, hamar szabadultak.

Az utolsó szekció előadásai a 20. század első felének más magyar eseményeit dolgozták fel. **BEREGSZÁSZI BALÁZS**, Győr-Moson-Sopron Megye Győri Levéltárának segédlevéltárosa egy másik évforduló kapcsán tartott előadást: Mosonmagyaróvár idén ünnepelte 80. születésnapját. Az előadó részletekbe menően, korabeli levéltári dokumentumokkal, újságcikkekkel és térképpel illusztrálva számolt be a két település kényszerházasságának rögzös, két évtizedes útjáról. Moson és Magyaróvár kapcsolatának szorosabbra fűzésére már a 19. század második felében történtek lépések. Először egy 1861-es dokumentum nevezte a két települést testvérvárosnak (egy 1848-as nemzetőr síremlék állításának kapcsán), az egybekapcsolt Mosonmagyaróvár név pedig a mosoni vasútállomás tábláján jelent meg 1884/85-ben, hogy a Magyaróvárra érkezők se felejtse el leszállni a vonatról a mosoni vasútállomáson (mivel Magyaróvárnak nem volt külön megállója). Az 1910-es években az egyesülés gondolata már közszájon forgott, a Mosonvármegye című lapban is cikkeztek róla, bár nem tartották időszerűnek a dolgot. Az egyesülést nagyban akadályozta a két település lakosságának ellentéte, melyet inkább a mosoniak szítottak. (A 19. század végén még Moson lakossága volt a nagyobb, az 1910-es évek iparosításának hatására azonban Magyaróvár lakossága meghaladta Mosonét.) 1913-ban felmerült, hogy a két település önálló iparegyesülete egybeolvadhatna, de már ebben sem tudtak megegyezni. A világháború után Anda Gyula és Ruff Andor képviselők foglalkoztak először hivatalosan az egyesülés gondolatával. 1925-ben közigazgatási törekvés történt az összevonásra, de ez sem valósult meg. A főszolgabíró egyesülési bizottság létrehozását sürgette, az intézkedés azonban Mosonban elégedetlenséget váltott ki, melyet az előadó korabeli iratokkal szemléltetett. Moson még az 1930-as évek elején is ellenállt, nem volt hajlandó az egyesülési bizottságot kiállítani, így végül felülről rendelték el az egyesítést 1939. június 1-jei határnappal, melyet mindkét képviselőtestület megszavazott, így június 28-án megalakult Mosonmagyaróvár; egy Győrnél másfélszer nagyobb település jött létre.

ÁLDOZÓ ISTVÁN, a megyei levéltár igazgatóhelyettese a második világháború alatti *kiugrási kísérlet* eseménytörténetét mutatta be. Már Teleki Pál második miniszterelnöksége alatt (1939-1941) kereste a kiutat a háborúból a magyar politikai elit, majd halála után létrehozták az állami fenntartású Teleki Pál Tudományos Intézetet, melynek igazi célja a kiútkeresés volt. 1944. január elején megalakították a „kiugrási irodát”, melynek vezetője ifj. Horthy Miklós lett; az iroda működésében Szent-Iványi Domokos, Tost Gyula, Ambrózy Gyula, Vattai Antal és özv. Horthy Istvánné is részt vettek. Hivatalosan a dél-amerikai emigrációval tartották a kapcsolatot, igazából viszont az angolszászokkal. Az 1944. augusztusi román átállás újabb lökést adott a kiugrás ügyének. A kormányzó augusztus 29-én leváltotta a németeket kiszolgáló Sztójay Dömét és Lakatos Gézát nevezte ki miniszterelnöknek. Szeptember 6-án vázolta, hogy fegyverszünetet akar kötni, melyről azonban két kormánytag tájékoztatta a németeket. Október 11-én a magyar követség Moszkvában aláírta a fegyverszünetet, amit Horthy 15-én be is jelentett. A páncélököl hadművelet keretében azonban aznap délután Szálasi már a harc folytatásáról beszélt. Horthyt lemondatták, német őrizetbe vették, és családjával Bajorországba vitték. A kiugrási kísérlet kudarcának okaként az előadó több dolgot nevezett meg: a magyar hadseregek az ország különböző pontjain harcban álltak, a katonai ellenállást lefejezték, a politikai ellenállásról a németek tudomást szereztek. Ezek mellett az sem segítette az ügyet, hogy külföldön nem volt egységes koncepció az ország további sorsával kapcsolatban.

DÉNESI TAMÁS, a Pannonhalmi Főapátsági Levéltár igazgatója érdekes, levéltári anyagokkal és korabeli fényképekkel illusztrált előadása zárta a referátumok sorát, *Értékmérés Pannonhalmán 1944/1945 fordulóján* címmel. Dénesi bemutatta, hogy a főapátság a Nemzetközi Vöröskereszttel kereste a kapcsolatot az apátság védelme céljából. A törekvést siker koronázta; 1944. október 13-án hivatalosan a Vöröskereszt oltalmába került a főapátság, mely cserébe gyermekmenhely létesítését vállalta. Vályi Hugó OSB lett a rektor, helyszínen pedig a pannonhalmi olasz gimnáziumot választották. 6-14 éves gyermekeket fogadtak be, a létszámot folyamatosan emelték 420 főre. Érdekességként kiemelte, hogy akkoriban orvosi ellátás, műtő is volt a főapátság épületében, ahová Petz Aladár, a győri kórház akkori igazgatója rengeteg gyógyszert, kötszert, műszert szállított át, hogy a Vöröskereszt oltalma alá kerüljenek. Amit nem használtak fel, azt a

háború után visszavitték a győri kórházba. Sebészeti osztályt alakítottak ki, ahol még gyerekek is születtek, közülük az első hármat maga a főapát keresztelte. A főapátság épületében környékbeli lakosok, apácák is menedéket találtak, valamint 35 zsidó származású személy is átvészelte itt a háborút. De nemcsak embereket, hanem műkincseket is befogadtak. A Szépművészeti Múzeumból, valamint a Nemzeti Múzeumból érkezett kép- és szoborszállítmány. A győri székesegyház kincstárából 24 értéktárgyat – köztük a Szent László hermát –, valamint a koronázó palástot is őrizték a falak között.

A konferencia zárásaként a levezető elnök megköszönte a tartalmas előadásokat, s kifejezte abbéli reményét, hogy a lendület nem fog csökkenni, és jövőre is hasonlóan színvonalas referátumokat hallgathatunk. Ehhez nem is lehet mást hozzátenni, minthogy úgy legyen.

Készítette: *Vajk Borbála, levéltáros, Győr Megyei Jogú Város Levéltára*

A rendezvényekről készült beszámolókat, illetve fotókat közzétettük és szerepeltetni fogjuk levéltárunk honlapján: <https://gyorileveltar.hu/>

Győr, 2019.10.25

